

چشمه‌ی معرفت - صفحه ۱۸**#تاریخ_ادبیات:**

دکتر علی شریعتی: صفحه ۱۷۶ کتاب درسی

#معنای_لغات:

کنجکاو: جست و جو برای یافتن چیزی / فراگرفتن: یاد گرفتن، آموختن / می‌نگریستم: نگاه می‌کردم / هیجان: برانگیختگی و التهاب درونی / معرفت: شناخت / زلال = گوارا: خوشایند، لذت بخش / یقین: اطمینان کامل / شگفت: حیرت برانگیز، عجیب / عظمت: بزرگی و شکوه / جلال: عظمت / جاذبه: گیرایی، جذابیت / کشته: آنچه کاشته شده / غرقه: غرق شده / اعجاز: شگفتی / مذاب: ذوب شده / گام: قدم / کشتزار: محل زراعت / برافراشته: بلند کرده / نشاط: شادابی / غرور: احساس سربلندی / خشنودی: رضایت / گویی: انگار / دیرینه: قدیمی خویشاوند: فامیل، اقوام / نخستین: اولین / آداب دان: آگاه به راه و رسم معاشرت زندگی / نهال: بوته / وداع: خداحافظی / سرشار: پر، مملو / معصوم: بی‌گناه / زمزمه: سخن زیر لب / نظر: نگاه / هوشیار: انسان متفکر / ورق: برگ / معرفت: شناخت / کردگار: خدا / تلخیص: خلاصه کردن

صفحه ۲۱: برآرد: بلند کند / تهی: خالی / رحمت: مهربانی و بخشش / طاعت: عبادت / مسکین: فقیر، محتاج / نیاز: احتیاج / درگاه: درب خانه / شاخ برهنه: شاخه‌ی بی برگ

#معنای_شعر:

بیت پایان درس: برای انسان متفکر که بادقت در عالم نگاه می‌کند، هر برگ از درختان مانند کتابی است که او را به شناخت خداوند می‌رساند.

بیت خودارزیابی: بیت اول: [هرگاه انسان نیازمند] دست‌های خالی‌اش را به درگاه خدا بلند کند، به دلیل مهربانی خدا، هیچ گاه خالی برنخواهد گشت.

بیت دوم: تمام عالم خدا را عبادت می‌کنند و نیازمندان احتیاج خود را می‌طلبند. پس تو هم به درب خانه‌ی خدایی که نیازمندان را دوست دارد بیا.

بیت سوم: [بیا که] ما هم دست‌هایمان را که مثل شاخه‌های بی‌برگ خالی هستند به درگاه خدا بلند کنیم؛ چرا که بیشتر از این نمی‌توان فقر و نداری را تحمل کرد.

#آرایه_ها:

چشمه‌ی معرفت: اضافه‌ی تشبیهی / سری به روستا زدم: کنایه از رفتن به روستا / نگاه تشنه: حس آمیزی / درس طبیعت: اضافه‌ی تشبیهی / چشم می‌دادم و دل می‌دادم: کنایه از توجه کردن / روحم غرق فهمیدن بود: کنایه از آموزش کامل / آب‌های فهم: اضافه‌ی تشبیهی / کلاس آفرینش: اضافه‌ی تشبیهی / با همه‌ی وجود لمس کردم: کنایه از فهم دقیق / روح امید: اضافه‌ی استعاری / آب شتابان می‌رفت: تشخیص / دهان زمین - نگاه درخت - رگ جوی: اضافه‌ی استعاری / شاخه‌ی دست‌های خویش: تشبیه / گوش نسیم: اضافه‌ی استعاری / درختان دعا می‌کردند: تشخیص / کودکان گل بوته: اضافه‌ی تشبیهی / گل بوته‌ها و ذرت‌ها آمین می‌گفتند: تشخیص / نسیم مانند مادر: تشبیه / نسیم به کودکان خویش ← کودکان: استعاره از بوته‌ها و درخت‌ها / نسیم به کودکان می‌آموزد: تشخیص / احساسات طبیعت: اضافه‌ی استعاری / هر ورقش دفتری‌ست: تشبیه / بیت انتهایی درس از سعدی «تضمین» شده است.

صفحه ۲۱: چو شاخ برهنه: تشبیه / برگ (مصراع دوم بیت سوم): استعاره از دارای و مکنت (مال و اموال)